

Bewonersbijeenkomst Grachten 9+
25 september 2025 in Doopsgezinde Singelkerk
Moderator: Jeroen Loeffen

Er staan vier onderwerpen op de agenda.

1. Ties van Haperen: Afval-pilot

De afval-pilot gaat over de inzameling van huishoudelijk en bedrijfsafval in de 9 straatjes-buurt. De pilot loopt tot 1 januari 2026, maar inmiddels is besloten dat de pilot doorgaat en de aanpak wordt uitgerold over de rest van het Centrum. Ties wordt daar projectleider van en wordt in onze buurt opgevolgd door Frank Beekman.

Er zal wel een verschuiving plaatsvinden van afval brengen naar afvalpunten/boten in plaats van afval op afspraak. Het systeem werkt, maar is eenvoudigweg te duur. Daarover komt binnenkort een brief. De enquête over de pilot is van dit najaar naar begin 2026 verschoven.

Vragen:

1. Ondanks afspraken zetten mensen toch hun afval veel te vroeg op de stoep. Dat komt onder andere doordat niet iedereen een souterrain of bordes heeft. Maar ook onverschilligheid of onwetendheid spelen een rol, bv bij expats. Een aandachtspunt voor de pilot.
2. Er zijn veel prullenbakken verwijderd uit de straatjes. Maar op andere plekken duiken juist weer prullenbakken op. Is er sprake van vermindering of van verplaatsing? Zie ook recent Parool-artikel. Ties geeft aan dat het idee al langer bestaat en dat het op sommige plekken wel en op andere plekken niet werkt. Lony heeft een kaartje van waar prullenbakken staan. Overigens valt dit niet onder afvalinzameling.
3. Er komen meer afvalboten maar het gaat traag. Mensen willen liever geen afvalboor voor de deur. Ondergrondse containers komen er ook, maar niet op de Wallen en ook niet in de Grachtengordel.
4. Hoe doen bedrijven en horecaondernemers het? Dat loopt nog niet zoals het moet. Er rijden nog steeds vrachtwagens door de straatjes en over de grachten en ondernemers zetten hun afval te vroeg op straat.

2. Sebbe Poll: theaterproject over afval

Sebbe is één van de ratelaars op de bruggen, maar ook theatermaker. Hij doet het werk in het kader van een theatervoorstelling en verricht onderzoek naar afval. Zo spaarde hij een half jaar lang al zijn afval op en maakte er foto's van. Opbrengst: circa 50 stuks per week. Vervolgens ging hij op zoek naar 'de laatste rustplaats' van zijn afval. Veel wordt verwerkt en gerecycled, maar er blijft een deel over dat niet verwerkt kan worden en giftig is. Dat blijkt ondergronds te worden opgeslagen in Lelystad. Daar wil hij eigenlijk niet aan meedoen. Wat is de oplossing? Eigenlijk zou je moeten stoppen met spullen kopen, want alles leidt tot afval. We verstoppen de schade onder de grond, buiten de stad. De negatieve gevolgen worden weggemoffeld. De pijlen kunnen we volgens hem beter richten op **preventie** dan op opruimen.

Vraag aan zaal: wat zeggen zijn foto's ons? Onverschilligheid wordt genoemd, en ook de hoeveelheid kartonnen dozen, verpakkingen.

Verpakking is high tech, maar verpakkingen worden kort gebruikt. Milieukosten worden niet doorberekend. Dat is landelijk beleid. Wat we zelf zouden kunnen doen is onze eigen verpakking meenemen (bakjes) naar de winkel en niet wachten op Europese regelgeving.

Sebbe deelt doorzichtige vuilniszakken uit om bewuster te worden van ons afval.

Data van Sebbe's theatervoorstellingen (o.a. de Ratelaar Rapsodie, in 2027 een grote voorstelling) komen op de website van Grachten 9+.

3. Nicole Winters: social media en 'sense of belonging' in de 9 straatjes

Nicole besprak het onderzoek voor haar master Urban Geography (zie website van Grachten9+), waarvoor ze 16 buurtbewoners onder meer interviewde over de veranderde sfeer en het thuisgevoel in de buurt. Afval en verkeersonveiligheid bleken grote ergernissen. De sfeer werd door sommige bewoners omschreven als 'een pretpark'. Bewoners vermijden drukke momenten, zoals de vrijdag- en zaterdagmiddagen. De verhouding van winkels voor bewoners en Tiktok-winkels raakt meer en meer uit balans. Er zijn bewoners die overwegen te verhuizen vanwege de drukte, maar de gehechtheid aan buurt en woning weerhouden hen daar vooralsnog van.

Er ontstond een levendige discussie over ervaringen van de bewoners. Bovendien blijkt dat ondernemers zelf handig en actief gebruik maken van Tiktok, niet alleen de klanten! De conclusie was dat we met dit onderzoek weer een betere onderbouwing hebben voor wat er speelt in deze buurt.

4. Lony Scharenborg: BIZ g straatjes

BIZ staat voor Bedrijfs Investeringszone en is vergelijkbaar met wat vroeger Ondernemersvereniging heette. Ondernemersvereniging de 9 straatjes was vanaf start eind jaren '90 enorm succesvol. Alleen was 85% lid en waren de andere ondernemers 'freeriders'. Bij een BIZ zijn alle ondernemers lid. Na corona kwam er een BIZ de 9 straatjes, met 260 leden zoals horeca, musea, galleries, winkels.

De BIZ heeft meegedacht over het Winkeldiversiteitsbeleid als ook over de Afvalpilot en een project over Stadslogistiek. Verder doen ze aan promotie van het winkelgebied, hebben ze een website en is er een platform voor onderlinge communicatie. Omdat alle bedrijven lid zijn en ze niemand willen uitsluiten heeft de BIZ niet heel veel in te brengen. Ze houden de boel bij elkaar en kaarten ontwikkelingen aan bij de gemeente.

Vraag: hoe denkt de BIZ over tiktok-rijen? Is de BIZ daarin partner van de bewoners? Lony zegt dat ze het eens zijn met *Amsterdam heeft een keuze*, maar hun oplossingen niet de juiste vinden. Er is geen duidelijk standpunt.

Ook maken veel winkels misbruik van de openbare ruimte (trottoirs) door terrassen en te grote reclameborden.

Er zijn geen openbare bijeenkomsten van de BIZ. De verslagen van de jaarvergadering zijn ook niet openbaar.

Tot slot:

Dingeman vertelt over een succesje voor onze buurt. Het grondige onderzoek van Hendrik Battjes naar overlast op Koningsdag (staat op de website) heeft gehoor gevonden bij burgermeester Halsema. Ze heeft aangekondigd dat in het voorjaar van 2026 een plan zal verschijnen om Koningsdag beter in de hand te houden.

Niek vertelt dat de zaak tegen de gemeente over FabelFriet eind van het jaar voor de meervoudige rechter komt. Hij vraagt of mensen willen meewerken om informatie te

verzamelen voor de rechtszaak tegen de gemeente m.b.t. Fabel Friet. Ervaringen delen, aantal mensen in rijen tellen. Aanmelden kan bij info@veertiendrie.nl.

Carla geeft aan dat het kernteam van Grachten 9+, met drie actieve leden, onderbezet is. Mensen die actief willen worden en willen meewerken en meedenken kunnen zich melden bij grachtennegenplus@gmail.com.

Dank voor jullie aanwezigheid!